

Schooljaarplan 2022-2023, vierde jaar uit de schoolplanperiode 2019-2023

Voorwoord

Het schooljaar 2021-2022 is ver gevorderd op het moment van schrijven van dit schooljaarplan. We hebben vanwege de Coronacrisis wederom een bewogen schooljaar achter de rug met periodes van thuisonderwijs voor de hele school, opvang van kinderen met ouders uit cruciale beroepen en groepen en/of leerkrachten in quarantaine.

Kortom, het was het tweede schooljaar op rij dat anders is dan andere jaren.

De coronaomstandigheden hebben duidelijk invloed gehad op de schoolontwikkeling. Aanpassingen in de jaarplannen waren onvermijdelijk: tijdpaden zijn aangepast en doelen zijn 'on hold' gezet.

De overheid heeft voor het lopende jaar en de komende jaren extra financiële middelen ter beschikking gesteld voor het onderwijs (NPO-budget).

Aansluitend bij het schooljaarplan van 2022-2023 nemen we extra doelen op om in te zetten op ontwikkelingsverschillen ontstaan door de corona-omstandigheden.

Marjo Claessen,
Directeur basisschool Windekind.

Inleiding

Van “Anders Organiseren” naar “Formatief Handelen”.

We zijn inmiddels 4 jaar onderweg om het onderwijs vanuit de visie verder te concretiseren en vorm te geven.

In het schoolplan 2019-2023 hebben we in het kader van Onderwijs Anders Organiseren een aantal doelen opgenomen. De evaluaties hebben duidelijk gemaakt dat de aanduiding “Onderwijs Anders Organiseren” niet meer de lading dekt van hetgeen waar we komend(e) jaar/jaren op willen focussen. We hebben daarom besloten om de doelen nu aan te haken aan “Formatief handelen”.

Formatief handelen verwijst naar een doelgericht, cyclisch proces van leren waarbij leerkrachten en leerlingen in interactie steeds samen actief werken aan de juiste doelen en leeractiviteiten. De vragen Waar sta ik?, Waar wil ik naar toe? en Wat heb ik nodig? om mijn doelen te bereiken staan steeds centraal.

De kernboodschappen/visie:

1. De **doelen** die we beogen zijn **leidend** voor het vormgeven van ons onderwijs
2. We komen tot **beslissingen** over leerlingen op basis van meerdere en **rijke informatiebronnen**
3. We gaan voor **succeservaringen** voor **ALLE leerlingen**
4. Wij investeren voortdurend in **activerende didactiek** om het formatief handelen te versterken
5. Formatief handelen met leerlingen betekent **formatief (leren) werken als team**

Doel voor dit jaar:

- Basiskennis vergroten, o.b.v. extern ondersteuner/begeleider
- In de praktijk met een klein concreet doel aan de slag gaan door bijvoorbeeld gebruik te maken van Doorloopjes: een interventie kiezen, die uitproberen en het effect op de leerlingen te evalueren. (doorloopjes.nl)

0. Vanuit visie gedragen en volgens een lijn inzetten op afgestemd klassenmanagement, aanpak, afspraken en routines.

Huidige situatie

Het werken binnen clusters, leerjaar-doorbrekend en clusterdoorbrekend werken vraagt om een doorgaande lijn in klassenmanagement, routines/afspraken, aanpakken.

Doelen voor dit jaar

- Afgestemde en effectieve instructies voor de basisvakken, met de mogelijkheid om groeps-doorbrekend te groeperen in de twee parallel-leerjaren -> met gebruik van een éénduidig instructie-model: de Vier Sleutels.
- Structureel ruimte voor zelfstandig werken, met een lijn in routines: gebruik blokjes, nakijken, hulp voor kinderen die meer instructie nodig hebben, effectieve inzet van ondersteuners....
- In het middagedeelte vindt met name het aanbod voor wereldoriëntatie en de creatieve vakken plaats. Waar mogelijk wordt dit clusterdoorbrekend georganiseerd-> leren van en met elkaar.
- ICT: aanbod digitale geletterdheid voor de groepen 1-8 om kinderen zelfredzamer te maken in het omgaan met de hard- en software, vaardigheid van leerkrachten op niveau brengen zodat zij de beschikbare tools en bestaande software optimale kunnen inzetten.

1 Versterken van pedagogisch klimaat en inzetten op welbevinden van leerlingen

Huidige situatie

We hanteren de aanpak van PBS en Rots en water. We hebben geconstateerd dat veiligheidsbeleving in de afgelopen tijd minder wordt ervaren, we hebben signalen vanuit de clusters dat kinderen steeds minder accepteren van elkaar en dat er minder respectvol met elkaar en de omgeving wordt omgegaan.

Doelen voor dit jaar

- Vanuit duidelijkheid (waarom, wat en hoe) en gedragenheid de aanpak en materialen die we hebben afgestemd inzetten: inzet vakspecialist/CPO-ers ter ondersteuning van de groepsleerkrachten.
- Ouders proactief (zo doen wij dat op deze school) en curatief (bij incidenten/conflicten op basis van de aard of frequentie) informeren en daarbij inzetten op een effectieve samenwerking.
- Kennis vergroten van de aanpak Rots en Water door het volgen van een algemene (herhalings)-training voor alle teamleden en een uitgebreidere training voor meerdere teamleden.

2 Executieve functies

Huidige situatie

Om een kind te kunnen helpen bij de ontwikkeling van de executieve vaardigheden is het goed om te weten hoe elke executieve functie functioneert. In het schooljaar 21-22 is in scholencluster Heerlen-Voerendaal een gezamenlijke start gemaakt met gericht inzetten op kennis vergroten m.b.t. executieve functies. Naast een teamscholing heeft er een gerichte scholing plaatsgevonden voor de onderwijsondersteuners, die binnen hun eigen school de aanpak executieve functies gaan uitrollen. Er is sprake van een duidelijke behoefte om vaardig(er) te worden hoe de executieve functies passend bij de leeftijdsgroep kunnen worden ingezet.

Doelen voor dit jaar

We gaan schoolbreed en gericht met executieve functies aan de slag:

- OWO-ers en leerkrachten werken na de startles gericht aan de vaardigheden behorende bij één executieve functie.
- Informatie, aanpak en effecten bespreken in clusters.
- Evaluaties binnen projectgroep executieve functies.

3 Leren zichtbaar maken:

3a. Kindgesprekken

Huidige situatie

Kindgesprekken helpen om de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van kinderen duidelijker in beeld te krijgen, de pedagogische relatie te versterken, de persoonlijke betrokkenheid en motivatie te vergroten; ze leiden tot meer eigenaarschap, stimuleren verschillende vaardigheden, verbeteren de werkhouding, hebben een positieve invloed op het welbevinden van kinderen en worden door kinderen gewaardeerd omdat er serieus naar hen geluisterd wordt. In het schooljaar 21-22 is er ervaring opgedaan met kindgesprekken. Deze ervaringen gaan we bundelen en vanuit visie steeds meer gestructureerd en planmatig inzetten.

Doelen voor dit jaar:

- Vanuit visie en kernwaarden het antwoord formuleren op de vraag waarom we gaan werken met kindgesprekken. Vanuit deze visie wordt duidelijk waartoe de gesprekken moeten leiden, wat de gesprekken moeten opleveren en hoe ze vorm krijgen in de dagelijkse praktijk.
- Het antwoord op de waaromvraag vormt het uitgangspunt voor de verdere implementatie en uitvoering van de gesprekken: als we dít willen bereiken, hóe ziet dat er bij ons op school dan uit.
- Vervolgens bepalen we wat kind en leerkracht concreet bespreken in de gesprekken en welke kind- en leerkrachtvaardigheden daarbij belangrijk zijn. Daarnaast kan nagedacht worden over de rol van het kind, maar ook die van de leerkracht en eventueel de rol van de ouders.
- Implementeren van kindgesprekken: vaste plek in de planning.

3b. Portfolio

Een prettige manier om kindgesprekken te voeren is aan de hand van een portfolio. Het is belangrijk om met het kind te reflecteren op het resultaat, maar vooral op het leerproces. Daartoe zitten er in

een portfolio niet alleen resultaat-stukken, maar ook processtukken, zoals oefenbladen of b.v. een filmpje waarin een kind vertelt wat hij/zij aan het doen is.

Het portfolio maakt ook de ontwikkeling van leerlingen heel goed zichtbaar.

Het mooie aan de portfolio's is dat kinderen niet worden vergeleken met elkaar. We willen ieder de mogelijkheid bieden een eigen leerproces door te maken, waarin het kind in het portfolio uitsluitend vergeleken wordt met zichzelf. Dat geeft zelfvertrouwen en draagt bij aan de motivatie om te leren.

Doel voor dit jaar:

- Vanuit visie kiezen voor de wijze van evalueren/visie formatief evalueren.
- Vanuit de visie op evalueren keuze voor een type en vorm van portfolio.
- Welke vorm van kindgesprek(ken) werk(t)/(en) ondersteunend bij het gekozen portfolio.
- Proefsituatie in het werken met portfolio.
- 2023-2024 implementatie portfolio.

4 Instructiewijze /aanbod:

4.1 Instructiemodel/instructievaardigheid:

Huidige situatie

In het schooljaar 21-22 tijdens groepsbezoeken en in het ontwikkelgesprek ingezoomd op:

- Complimenten en corrigeren
- Efficiënt gebruik geplande onderwijstijd
- Doelmatige uitleg

Binnen het werken met het directe instructiemodel volgens de Vier Sleutels wordt de effectiviteit van een les bepaald door de volgende 4 Sleutels (thema's):

Sleutel 1: Het lesdoel

Het lesdoel richt de aandacht op datgene wat in de les geleerd moet worden en kan bestaan uit meerdere leerdoelen. Dit is (uiteindelijk) altijd een aanpak of werkwijze om een oplossing voor een probleem te vinden. Het stellen van een lesdoel is een voorwaarde om feedback op maat te kunnen geven en om de prestaties van leerlingen te kunnen monitoren en beoordelen.

Sleutel 2: 'De kortste weg naar Rome'

Daar waar het lesdoel (met de aanpak/werkwijze) de stip op de horizon is, is de les zelf de weg ernaartoe. We willen deze weg zo efficiënt en effectief mogelijk afleggen. De route die de leerkracht verkiest, de keuzes die hij maakt (oefentaken en werkvormen) en de beschikbare leertijd zijn afhankelijk van de ingewikkeldheid van het leerdoel en de kindkenmerken.

Sleutel 3: Actieve betrokkenheid

Geloof in eigen kunnen en de intrinsieke motivatie van de leerling leggen veel gewicht in de schaal wanneer het gaat over de vraag hoeveel de leerling leert. We moeten dit geloof in eigen kunnen en de motivatie van leerlingen daarom grondig kennen en weten hoe we er in de les het beste op kunnen reageren. Om deze reden is het nadenken over de derde sleutel eveneens erg belangrijk.

Sleutel 4: Afstemming

Leerlingen verschillen niet alleen in hun motivatie voor het leren. Ze verschillen ook in hun mogelijkheden. Het prestatieniveau, de intelligentie en de voorkennis zijn zaken die een rol spelen bij de afweging hoe de leerkracht het beste kan aansluiten bij de leerling, zodat een ononderbroken ontwikkeling gewaarborgd is.

Doel van dit jaar

- Met behulp van een reflectief nagesprek staan de leerkracht en de ib-er/directeur stil bij de keuzes die in de les zijn gemaakt en hoe effectief die zijn geweest voor het leren van leerlingen.

4.2 Compacten / Verrijken

Huidige situatie

Meer- en hoogbegaafde leerlingen verwerken informatie sneller en op een hoger niveau dan andere kinderen. Hierdoor is een compacte vorm van de reguliere lesstof voldoende om het reguliere didactische niveau te leren. Deze reguliere lesstof is echter onvoldoende stimulerend voor de ontwikkeling van leervaardigheden. De tijd die door het compacten van de reguliere lesstof vrijkomt wordt dan ingevuld met verrijkingsstof.

Doel voor dit jaar

Afstemming m.b.t.:

- Eerst de hersenen activeren en laten werken (verrijkingswerk), daarna een compacte vorm van het reguliere werk om de basisvaardigheden te waarborgen.
- Inzet (nieuw) verrijkingsmateriaal of aanpassing van aanwezig materiaal, waarbij geldt dat de lesstof op een hoog denkniveau is. Dus niet meer van hetzelfde of een moeilijkere versie van het reguliere werk.
- Minimaal eenmaal per week uitleg over de nieuwe lesstof die ze in de komende week gaan maken.

4.3 Gebruik methode rekenen Wereld in Getallen (5)

Huidige situatie

In het schooljaar 2021-2022 zijn we in de leerjaren 3-8 gestart met de methode Wereld in Getallen. Onze vakspecialist heeft in het eerste jaar de implementatie begeleid door hetzij individueel, op cluster en/of teamniveau in te gaan op:

Basisstrategieën, instructiemodel, toetsing, lesmodellen/opbouw van de lessen, differentiatie, software, volgen van de leerlingen en materialen.

Doel voor dit jaar:

- Leerresultaten analyseren.
- Verdieping van de strategieën en differentiatie.
- Schoolafspraken maken en borgen.

4.4 Nieuwe methode voor WO

Huidige situatie

In het schooljaar 2021-2022 is het keuzetraject opgestart voor een nieuwe methode voor WO. De werkgroep zal op basis van verkenningen, de ervaringen van de proeflessen, gebruikerservaring van collega-scholen voor of na de zomervakantie met een voorstel voor de keuze komen.

Doel voor dit jaar:

Implementeren van de nieuwe methode voor de wereld-oriënterende vakken:

- Opstarten/inlezen.
- Invoering volgens methode: volgens aanpak van onderzoekend leren met wereldoriëntatie aan de slag gaan.
- Tussentijdse evaluatie.
- Eindevaluatie.

5 Lerende organisatie

Huidige situatie

Het team is professioneel en kan zich verder ontwikkelen t.a.v. gedeeld leiderschap, de medewerkers leren om cyclisch te werken en meer diepgang te brengen in het onderwijsleerproces.

De eerste stappen zijn gemaakt t.a.v. gedeeld leiderschap, het gehele team draagt de gezamenlijke verantwoordelijkheid. Dit kan verder ontwikkeld worden vanuit de expertise van iedere medewerker. Hij/ zij ervaart de ruimte om voor dit deel het onderwijsproces te sturen, evalueren, verbeteren en te borgen.

Doelen voor dit jaar

- Effectief vergaderen: teamvergaderingen worden ingezet voor gezamenlijke onderwijskundige verdieping. Kwantitatief minder, kwalitatief meer.
- Verder ontwikkelen van coördinatorenoverleg, overleggen worden opgenomen in overlegrooster.
- Tussentijdse bilateraal overleg directie – clustercoördinator
- Jaarplanning incl. zorgkalender als uitgangspunt
- Clusteroverleg: overleggen worden opgenomen in jaarrooster, wekelijks is er clusteroverleg waarbij afwisselend gewerkt wordt met in week 1 (15-30 minuten) een korte sessie, waarin binnen het cluster de voortgang besproken wordt op de doelen voor de betreffende periode. Aansluitend gaan de collega's van het cluster in een werksessie met de bijbehorende acties aan de slag. In de tweede week wordt de sessie uitgebreid met enkele vaste bespreekpunten (welbevinden, aandachtspunten vakgroepen, planning en bespreking van casussen), om vervolgens daarna weer met acties aan de slag te gaan.

6 NPO

6.1 Sociaal – emotioneel

SWPBS versterken;

De opzet van SWPBS op zorgniveau 1 t/m 4 duidelijk hanteren binnen de groepen en school; meer implementeren in het lesgeven en het totaal!

Opzetten en voeren van kindgesprekken.

Ouders informeren en meenemen in de aanpak van school d.m.v. clusteravonden, oudergesprekken en ISY.

Inzet door:

- Specialist sociaal-emotioneel / gedrag.
 - CPO sociaal-emotioneel / gedrag.
 - Vakgroep sociaal-emotioneel / gedrag.
 - Team: leerkrachten en onderwijsondersteuners.
- Benodigde budget: 0,8 wtf onderwijsondersteuning
0,435 opplussen leerkrachtformatie

6.2 Voortzetten automatisering rekenen:

Dagelijks automatisering m.b.t. optellen/afrekken en vermenigvuldigen/delen op vaste momenten. Extra begeleiding voor zorgkinderen in deze ingeplande tijd.

Gebruik van o.a. flitskaarten, spelletjes (zoals van Sprongen Vooruit) en computerprogramma's.
Opzetten van een duidelijke aanpak en begeleiding (zoals bij TL!)
Ontwikkeling van het automatiseren op school beter kunnen volgen door inzet Cito automatisering.

Inzet door:

- Vakspecialist rekenen en CPO voor de ondersteuning in aanpak en opzet.
- Leerkrachten en onderwijsondersteuners uitvoerend.
- IB als ondersteuner, analist en gesprekspartner.
- Budget: ondersteuner, leerkrachtformatie, vrijwillige externe r.t.-er.
- Gebruik Cito basisbewerkingen.

6.3 Automatisering technisch lezen

Dagelijkse start met lezen, waardoor de leerlingen leeskilometers kunnen maken, leerkrachten en onderwijsondersteuners met leerlingen kunnen praten over leesbeleving, ed. en er ruimte is om met de zorgleerlingen extra instructiemomenten in te lassen.

Extra begeleiding voor zorgkinderen a.d.h.v. instructiebladen uit de DMT-oefenmap gericht op aanpakgedrag bij woorden die terugkomen in de teksten.

Verdere opzet en finetunen van het technisch lezen in de groep en thuis.

Gebruik van o.a. leeskaarten, leesspelletjes, flitsprogramma's (behorende bij methode).

Inzet door:

- Vakspecialist taal/lezen, (intern begeleider) en CPO voor de ondersteuning in aanpak en opzet.
- Leerkrachten en onderwijsondersteuners uitvoerend.
- IB als ondersteuner, analist en gesprekspartner.
- Budget: ondersteuner, leerkrachtformatie, vrijwillige externe r.t.-er.

6.4 Op teamniveau inzetten op relatie, samenwerking en communicatie

Nog meer/weer bewust maken van het gezamenlijk belang.

Gezamenlijke activiteiten gericht op sociaal emotionele verbinding en samenwerking.

Het contact tussen de clusters vergroten door clusterdoorbrekend overleg.

Clusteroverleg opstarten met rondje welbevinden en/of een rondje positieve feedback.

Inzet:

- Teambuildingsactiviteit.
- Cluster-overstijgend overleg.
- Kijken bij elkaar.